

אָנְקָה – תגבה עבודה מירושת אביה, 'עִישוֹר נָכְסִי' אָפִילוּ
מֵאַצְטְרוּבְלִי הִרְחִיטִים – מתושבת הריחים, לפי שנחשבת כקרקע,
כדעת רבי אליעזר הסובר שכל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע.
אגב כך מביאה הגמרא עוד חידוש בדן גביית עישור נכסים: אָמַר
רַב אֲשֵׁי, בִּי הָיִינוּ – כשהיינו מצויים בִּי רַב בְּהֵנָּה, מִגְבִּינָן – היינו
גובים 'עישור נכסים' לצורך פרנסת הבת אָפִילוּ מֵעַמְלָא דְּבִתִּי –
מדמי שכירות הבתים שהוריש אביה לבניו, לפי ששכר המוגיע
מקרקע נחשב לקרקע.

משנה

הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲצֵר וְלֹא פִּירַט אֶלּוּ דְּרִימִים כּוֹלֵל עֲמָה בַּמְכִּירָה, מִכֹּר
עֲמָה גַם אֶת הַתְּתִים שִׁישׁ פֶּתַח לַחֲצֵר. וְאֵת הַבּוֹרוֹת וְשִׁיחִין
וְיַעְרֹת שֶׁבַתְּחַר הַבֵּית. אֲבָל לֹא מִכֹּר עֲמָה אֶת תְּשֻׁמִּישֵׁי הַבֵּית
הַמְּפֻלְטִין שֶׁנִּזְכְּרוּ בַּמִּשְׁנָה לַעִיל (סוה) שְׂאִינָם כְּלוּלִים בַּמְכִּירָה
הַבֵּית. אֲךָ בְּזֶמַן שֶׁאָמַר לוֹ – לְלוֹקַח 'הוּא' – הַחֲצֵר וְכָל מַה שֶּׁתּוֹכּוּ
מִבּוֹרֵין לָךְ, הָרִי בּוֹלֵן כְּבוֹרִין, כְּלוֹמַר, אֵף תְּשֻׁמִּישֵׁי הַבֵּית
הַמִּיטְלָטִלִּין מִכּוֹרִים עִם הַחֲצֵר. מוֹסִיפָה הַמִּשְׁנָה: בֵּין דָּךְ וּבֵין דָּךְ –
בֵּין בֹּאוֹפֵן שֶׁאִמַּר 'הַחֲצֵר וְכָל מַה שֶׁתּוֹכּוּ מִבּוֹרֵין לָךְ' וּבֵין בֹּאוֹפֵן
שֶׁלֹּא אָמַר כֵּן, לֹא מִכֹּר עִם הַחֲצֵר לֹא אֶת הַפְּרָחִין שֶׁבַּחֲצֵר, וְלֹא אֶת
בֵּית הַקֹּדֶר שֶׁסּוֹחֲטִים בּוֹ זֵיתִים לְשִׁמּוֹן שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹכָהּ, כִּיּוֹן שְׂאִינָם
בְּכָלֵל הַחֲצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲצֵר סֹתֵם, לֹא מִכֹּר
עֲמָה אֱלֵא אֲוִירָה שֶׁל הָצֵר, כְּלוֹמַר אֶת הַמָּקוֹם הַפְּנוּי שֶׁבַּחֲצֵר, וְלֹא
אֶת הַבֵּתִים אוֹ כָּלִי תְּשֻׁמִּישׁ אֲחֵרִים שֶׁבַּחֲצֵר.

גמרא

הַגִּמְרָא מְבִיאָה בְּרִייתָא שֶׁמִּפְרֹטָת יוֹתֵר אֶת הַדְּבָרִים הַכְּלוּלִים
וְשְׂאִינָם כְּלוּלִים בַּמְכִּירָה הַחֲצֵר: תִּנּוּ רַבִּנָּן בְּתוֹסַפְתָּא (כ"ב פ"ג ה"ב),
הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲצֵר וְלֹא פִּירַט מַה כּוֹלֵל עֲמָה בַּמְכִּירָתוֹ, מִכֹּר עֲמָה
אֶת הַתְּתִים הַחִיצוֹנִים הַפְּתוּחִים לַחֲצֵר, וְאֵת הַתְּתִים הַפְּנִימִים
הַפְּתוּחִים לַבֵּתִים הַחִיצוֹנִים שֶׁפְּתוּחִים לַחֲצֵר, וְאֵת בֵּית הַחֲזִיקָא
– קִרְקַע שֶׁפֶּרָה חוֹל וּמוֹצִיאִים מִמֶּנָּה זֹכוכִית. וְכֹמוֹ כֵּן הַנִּיּוֹת
הַפְּתוּחוֹת לְתוֹכָהּ וּמוֹכּוֹת רַק לְבִנֵּי הַחֲצֵר נִמְכָּרוֹת עִמָּה – עִם
הַחֲצֵר, וְהַנִּיּוֹת שֶׁאֵין פְּתוּחוֹת לְתוֹכָהּ – לַחֲצֵר אֱלֵא לַרְשוֹת הָרִבִּים
אֵין נִמְכָּרוֹת עִמָּה. וְהַנִּיּוֹת הַפְּתוּחוֹת לְכָאן וּלְכָאן – שִׁישׁ לָהֶם פֶּתַח
הֵן לַחֲצֵר וְהֵן לַרְשוֹת הָרִבִּים, [אָלוּ] וְאֵלּוּ נִמְכָּרוֹת עִמָּה – הִרִי אֵלּוּ
נִמְכְּרוֹת עִם הַחֲצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲצֵר סֹתֵם, לֹא
מִכֹּר בְּכָלֵלָה אֱלֵא אֶת מִילּוּקָא שֶׁל הָצֵר – אֲוִיר הַחֲצֵר, כְּלוֹמַר,
חֶלֶק הַחֲצֵר הַפְּנוּי מִבֵּתִים, אֲבָל לֹא אֶת הַבֵּתִים אוֹ אֶת כָּלִי
הַתְּשֻׁמִּישׁ שֶׁבָּהּ.

הַגִּמְרָא מְבַרֵּרָת אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹסַפְתָּא, מִתִּי כְּלוּלוֹת הַחֲנוּתוֹת
הַפְּתוּחוֹת הֵן לַחֲצֵר וְהֵן לַרְשוֹת הָרִבִּים בַּמְכִּירָה הַחֲצֵר: אָמַר מֶר –
שִׁנִּינוּ בְּתוֹסַפְתָּא, חֲנוּתוֹת הַפְּתוּחוֹת לְכָאן וּלְכָאן – לַחֲצֵר וּלְרְשוֹת
הָרִבִּים נִמְכָּרוֹת עִמָּה – עִם הַחֲצֵר. מִקְשָׁה הַגִּמְרָא: וְהָא תִּנּוּ רַבִּי
חִיָּיא בְּבִרְיָתָא חֲנוּתוֹת הַפְּתוּחוֹת לְכָאן וּלְכָאן אֵין נִמְכָּרוֹת עִמָּה –
עִם הַחֲצֵר. מִתְרַצָּת הַגִּמְרָא: לֹא קָשְׁיָא, הָא – בְּתוֹסַפְתָּא מְדוּבָר
חֲתוּנוֹת דְּרוֹב תְּשֻׁמִּישְׁתֵּיהוּ לָנוּ – לְצַד הַפְּנִימִי, דִּהִינּוּ שֶׁמִּשְׁמָשִׁים
אֶת בְּנֵי הַחֲצֵר יוֹתֵר מִבְּנֵי רְשוֹת הָרִבִּים, וְלִכֵּן הֵם כְּלוּלִים בַּמְכִּירָה
הַחֲצֵר, וְאִילוּ הָא – בְּבִרְיָתָא שֶׁשֶּׁנֶּר רַבִּי חִיָּיא מְדוּבָר בְּחֲנוּתוֹת דְּרוֹב
תְּשֻׁמִּישְׁתֵּיהוּ לָבֶר – לְצַד הַחוּץ, דִּהִינּוּ שֶׁמִּשְׁמָשִׁים אֶת בְּנֵי רְשוֹת
הָרִבִּים יוֹתֵר מִבְּנֵי הַחֲצֵר, וְלִכֵּן אֵינָם כְּלוּלִים בַּמְכִּירָה הַחֲצֵר.
שִׁנִּינוּ בַּמִּשְׁנָה: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲצֵר סֹתֵם, לֹא מִכֹּר
אֱלֵא אֶת אֲוִירָה שֶׁל הָצֵר, שֶׁלֹּא כְּדַעַת חֲכָמִים הַסּוֹבְרִים שֶׁאֵף
הַבֵּתִים וְהַבּוֹרוֹת שֶׁבָּה כְּלוּלִים בַּמְכִּירָתָהּ. הַגִּמְרָא מְבַרֵּרָת שְׁנֵי
אוֹפְנִים בְּמַה נִּחְלָקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחֲכָמִים. אוֹפֵן רֵאשׁוֹן: אָמַר (רַבָּה)
[רַבָּנָא], אִי – בֹּאוֹפֵן דְּאָמַר לִיָּה לְלוֹקַח בַּעַת מְכִירָה הַחֲצֵר, וְיִירָתָא

אִי מוֹכֵר לָךְ, וְלֹא 'חֲצֵר זוֹ אֲנִי מוֹכֵר', דְּכּוֹלֵי עֲלָמָא לֹא פְּלִיגִי – אֵין
חֲכָמִים וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר חֲלוּקִים דְּבִתִּי מִשְׁמַעוֹת דְּבָרֵינוּ
מִוִּרְהָ שֶׁאֵף הַבֵּתִים כְּלוּלִים בַּמְכִּירָה, שֶׁכֵּן אֵין דְּרִים בַּחֲצֵר אֱלֵא
בַּבֵּתִים, וְאֵף רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מוֹדֶה בִּזֵּה. כִּי פְּלִיגִי – אִימִיתִי נִחְלָקוּ
חֲכָמִים וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, רַק בֹּאוֹפֵן דְּאָמַר לִיָּה 'דִּרְתָּא אֲנִי מוֹכֵר לָךְ',
שֶׁלִּשׁוֹן 'דִּרְתָּא' הוּא תִּרְגוּם שֶׁל חֲצֵר, מֶר – רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִכֹּר
שֶׁמִּשְׁמַעוֹת דְּבָרֵינוּ חֲלָק הַפְּנוּי שֶׁבַּחֲצֵר הַבֵּית הַמְצוּי בָּהּ נִקְרָא
בַּמְכִּירָתוֹ רַק אֶת חֲלָק הַפְּנוּי שֶׁבַּחֲצֵר הַבֵּית הַמְצוּי בָּהּ נִקְרָא
סוֹבְרִים שֶׁלִּשׁוֹנוֹת 'דִּרְתָּא' וְדִרְתָּא 'אֲחַת הֵן, וְשֶׁתִּיָּהן כְּתִי מִשְׁמַע –
שֶׁמִּשְׁמַעוֹת בַּתִּים, וְלִכֵּן אֵף כְּשֶׁאִמַּר 'דִּרְתָּא' כּוֹנֵנוֹתוֹ לְכָלֵל הֵן אֶת
הַבֵּית וְהֵן אֶת הַחֲצֵר.
מְבִיאָה הַגִּמְרָא אוֹפֵן אַחֵר בְּבִיאור מַחְלּוֹקָתָם: אִיבָא דְּאָמַרִי, אָמַר
(רַבָּה) [רַבָּנָא], אִי – בֹּאוֹפֵן דְּאָמַר לִיָּה 'דִּרְתָּא אֲנִי מוֹכֵר לָךְ' דְּכּוֹלֵי
עֲלָמָא לֹא פְּלִיגִי – אֵין רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּנָּן חֲלוּקִים דְּבִתִּי מִשְׁמַע –
שֶׁמִּשְׁמַעוֹת דְּבָרֵינוּ בַּתִּים, לְפִי שֶׁבַּחֲצֵר הַבֵּית הַמְצוּי בָּהּ נִקְרָא
הַחֲצֵר 'דִּרְתָּא', וְלִכֵּן אֵף הַבֵּתִים כְּלוּלִים בַּמְכִּירָה, כִּי פְּלִיגִי –
אִימִיתִי נִחְלָקוּ חֲכָמִים וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, רַק בֹּאוֹפֵן דְּאָמַר לִיָּה 'הָצֵר אֲנִי
מוֹכֵר לָךְ, מֶר – רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִכֹּר, שֶׁלִּשׁוֹן 'הָצֵר' אֲוִירָא מִשְׁמַע –
שֶׁמִּשְׁמַעוֹתָהּ אֲוִיר הַחֲצֵר, וְלִכֵּן לֹא כְּלָל בַּמְכִּירָתוֹ אֱלֵא אֶת
הַמְּקוֹמוֹת הַפְּנוּיִים שֶׁבַּחֲצֵר, וְמֶר מִכֹּר – חֲכָמִים סוֹבְרִים שֶׁלִּשׁוֹן
'חֲצֵר' כּוֹלֵל אֵף אֶת הַבֵּתִים הַבְּנוּיִים בָּהּ, וְכִפְּחָר הַמְּשָׁשָׁן – כֵּשֶׁם
שֶׁמִּצְנִין בַּחֲצֵר שְׁהִיָּה בָּהּ הַמְּשָׁשָׁן, שֶׁבְּמִידוּתֶיהָ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת כ"ו יח)
'אֶרֶץ הָחֲצֵר מֵאָה בָּאָמָה וְרֹחֵם חֲמִשִּׁים בְּחִמְשִׁים', וְנִמְצָא שֶׁכְּלוֹל
בַּמִּידוּת אֵלּוּ גַם אֶת קוֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים וְגַם אֶת אֹהֶל מוֹעֵד שֶׁהֵם
כְּבֵתִים, וְהַכְּתוּב קֵרָא 'חֲצֵר', וְנִמְצָאנוּ לְמִדֵּים שֶׁגַם בַּתִּים שֶׁבַּחֲצֵר
קְרוּיִים 'חֲצֵר', וְלִכֵּן הִרִי הֵם כְּלוּלִים בַּמְכִּירָה הַחֲצֵר.
אֲגַב שִׁנִּינוּ בְּתוֹסַפְתָּא לַעִיל שִׁבִּית הַחֲלוּסָא 'כְּלוּלָה בַּמְכִּירָה
חֲצֵר, מְבִיאָה הַגִּמְרָא עוֹד נִידוֹן בְּעֵינֵן 'חֲלוּסִית' וּ'מִצּוּלָה', אִם
מַעֲשֵׂה קִנִּין בֶּאֱחָד מֵהֶם מוֹעִיל לְקִנּוֹת גַּם אֶת הַשְּׁנִי עִמּוֹ, וּמְבִיאָה
שֶׁתִּי חֲלוּסִית בְּנִידוֹן: אָמַר (רַבָּה) [רַבָּנָא] אָמַר רַב כְּהֵנָּה, מִכֹּר לוֹ –
לְלוֹקַח חוֹלְסִית – קִרְקַע שֶׁפֶּרָה חוֹל וּמוֹצִיאִים מִמֶּנָּה זֹכוכִית,
וּמִכֹּר לוֹ יָחִיד עֲמָה מִצּוּלָה – קִרְקַעִית הַנְּהַר שֶׁמוֹצִיאִים מִמֶּנָּה כֶּסֶף
וְזָהָב, אִם הַלּוֹקַח הִחְזִיק – עָשָׂה קִנִּין חֻזָּקָה רַק בְּחֻלְסִית, לֹא קִנָּה
עֲמָה אֶת הַמִּצּוּלָה, וְכֵן אִם הִחְזִיק רַק בְּמִצּוּלָה, לֹא קִנָּה עֲמָה אֶת
הַחֻלְסִית. מִקְשָׁה הַגִּמְרָא: אִינִי – הָאֵם כִּךְ הוּא הַדִּין שֶׁאֵין קִנִּין
הַחֻזָּקָה בֶּאֱחָת מִן הַקִּרְקַעוֹת מוֹעִילָה לְקִנִּיתָה הַשְּׁנִיָּה, וְהָא אָמַר
שְׁמוּאֵל (קִדְּשִׁין כ"ו) שֶׁאֵם מִכֹּר לוֹ – לְלוֹקַח עֶשְׂרֵי שְׁדוֹת הַמְּצוּנוֹת
בְּעֶשְׂרֵי מִדִּינוֹת, כְּלוֹמַר, מִמְּקוֹמוֹת נִפְרָדִים, וְשִׁילָם הַלּוֹקַח לְמוֹכֵר
אֶת דְּמִי כּוֹלֵן, נִשְׁתַּעֲבָדוּ כָּל הַשְּׁדוֹת לְלוֹקַח, וּמַעֲתָה בֵּין שְׁהַלּוֹקַח
הִחְזִיק – עָשָׂה קִנִּין חֻזָּקָה בְּאֶתָּה מִקֵּן, קִנָּה אֶת בּוֹלֵן, וּמוֹדַע חֻזְקָתוֹ
בְּחֻלְסִית אוֹ בְּמִצּוּלָה אֵינָה מוֹעִילָה לְקִנִּיתָה הַשְּׁנִי. מִתְרַצָּת הַגִּמְרָא:
אֵין לְדַמּוֹת אֶת נִידוֹנוֹ שֶׁל רַב נַחֲמָן לְנִידוֹנוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל, שֶׁכֵּן דּוּקָא
הָתָם – בַּמְכִּירָה עֶשְׂרֵי שְׁדוֹת בַּעֲשֵׂר מִדִּינוֹת, הוּא שְׁאוּמְרִים
שֶׁהַחֻזָּקָה בֶּאֱחָת הַשְּׁדוֹת מוֹעִילָה לְקִנִּיתָה הַשְּׁאָר, כִּיּוֹן דְּכִסְדָּנָא
דְּאִירָעָא יָד הוּא – שֶׁכֵּל הַקִּרְקַעוֹת מַחוּבְרוֹת לְקִרְקַעוֹ שֶׁל עוֹלָם
שְׁהוּא אַחֵר, וְכֹלָה – וְכָל הַשְּׁדוֹת תְּהָא תְּשֻׁמִּישְׁתָּא הוּא – תְּשֻׁמִּישֵׁן
אַחֵר, שֶׁכֵּן כּוֹלֵן עוֹמְדוֹת לְזוּרִיעָה, וּלְפִיכָךְ חִיבּוֹר הַשְּׁדוֹת מַחֲשִׁיבִין
לְשִׁדָּה אַחַת, אֲבָל הָתָא בְּמוֹכֵר חוֹלְסִית וּמִצּוּלָה, עַל אֵף שֶׁקִּרְקַעוֹ
שֶׁל עוֹלָם אֲכָן מַחֲבֵר בֵּינֵיהֶן, אֵין הַחֻזָּקָה בֶּאֱחָת מִזֶּהן מוֹעִילָה
לְקִנִּיתָה הַשְּׁנִיָּה, כִּיּוֹן תְּהָא תְּשֻׁמִּישְׁתָּא לְחִידָה וְהָא תְּשֻׁמִּישְׁתָּא לְחִידָה –
שֶׁכֵּל אַחַת מִזֶּהן נִוְעִידָה לְשִׁימוּשׁ אַחֵר זוֹ לְהוֹצִיא מִמֶּנָּה חוֹל זוֹ
לְהוֹצִיא מִמֶּנָּה כֶּסֶף וְזָהָב, וּלְפִיכָךְ אֵף אִם הֵם סְמוּכִין זֶה לְזֶה אֵין
חֻזְקָת אַחַת מִזֶּהן מוֹעִילָה לְקִנִּיתָה הַשְּׁנִיָּה.
הַגִּמְרָא מְבִיאָה לִשְׁוֹן שְׁנֵי בִּנְיָדוֹן זֶה: וְאִיבָא דְּאָמַרִי – יֵשׁ שְׁאִמְרוּ
שְׁדַּבְרֵי רַבָּא נֶאֱמָרוּ לְהִיפֵךְ.

כל הקדוש בעם אלוקי אברהם ויסוד בית ישראל, בעמדת דור ישרים וחיונוכם, בכשרות האוכל, ואצילות טוהר קדושת השבת, מסר ונתן השם הנכבד והנורא על ידי נשי ישראל לשמרם ולעבדם.

שבבית הבד כדי שלא יתפזרו בשעה שמניח עליהם את הקורה
לכובשם, ואותם נסרים מחוברים לקרקע. וכן את הַקְּבִיבִים, כלומר,
קערת אבן עגולה הקבועה בקרקע שבה מניחים את הזיתים
לסוחטם, והוא היום הנזכר במשנתנו, וכן את הַמְּפַרְכּוֹת – אבן
נקובה שמכניסים בה עץ, וכותשים בה את הזיתים בבית הבד, וכן
את הַרִיחִים הַתְּחַתְּנוֹת הקבועות בקרקע, שטוחנים בהם את
הזיתים קודם שעוצרים אותם בבית הבד, אֶבֶל לא כלל במכירתו
את הריחים העליונה, כלומר את האבן העליונה של הריחים
שאינה מחוברת לקרקע. וכן שְׁאֵמֶר לוֹ המוכר לקונה 'הוא ו-בית
הבד' וְכָל מָה שֶׁבְּתוֹכוֹ מכור לך, הרי בּוֹלֵן מְכוּרֵן, אף אלו
שהוזכרו שאינם בכלל המכירה. מוסיפה הברייתא: בֵּין קֶדֶ וּבֵין קֶדֶ
– בֵּין אִם אָמַר 'בֵּית הַבֵּד וְכָל מָה שֶׁבְּתוֹכוֹ מְכוּרֵן לך' וּבֵין אִם לֹא
אמר כן, לֹא מְכָר עֲמוּ לֹא אֶת הַעֲבִירִים – נסרים המונחים על
הזיתים הנכבשים בבית הבד, והקורה יורדת ומכבידה עליהם בזמן
הכבישה, וכן לֹא כָלֵל אֶת הַשִּׁקִּין העשויים מנוצות עזים, וְלֹא אֶת
הַמְּרִצּוֹפִין העשויים מעור, שבהם נושאים את הזיתים לבית הבד,
כיון שאינם קבועים בקרקע אלא מיטלטלים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר,
הַמּוֹכֵר בֵּית הַבֵּד סתם, מְכָר עֲמוּ גַם אֶת הַקּוֹרֶה שכובשים בה את
הזיתים, אף על פי שהיא מיטלטלת, לפי שְׁלֹא נִקְרָא מְקוֹם כְּבִישָׁת
הזיתים 'בֵּית הַבֵּד' אֶלָּא עַל שׁוֹם הַקּוֹרֶה שכובשת אותם.

משנה

הַמּוֹכֵר אֶת בֵּית הַמְּרִחִין – בית שאנשים רוחצים בו, ולא פירש מה
כלל במכירה, לֹא מְכָר עֲמוּ אֶת הַנִּסְכִּין שמניחים על ריצפת בית
המרחץ לעמוד עליהם כדי שלא יכו או כדי שלא יתלכלכו
רגליהם, וְלֹא אֶת הַסְּפִלִין – כלים שנותנים בהם מי הרחיצה, וְלֹא
אֶת הַתְּלִנּוֹת – אלונקות ו-מגבות – שמתפגים בהן לאחר הרחצה.
אבל בֵּין שְׁאֵמֶר לוֹ המוכר 'היא ו-בית המרחץ' וְכָל מָה שֶׁבְּתוֹכָהּ
מְכוּרֵן לך, הרי בּוֹלֵן מְכוּרֵן – כל הדברים שהם תשמישי
המרחץ ואף הדברים המיטלטלים כלולים במכירה. מוסיפה
המשנה: בֵּין קֶדֶ וּבֵין קֶדֶ – בֵּין שֶׁאִמַּר לוֹ 'בית המרחץ וְכָל מָה
שֶׁבְּתוֹכוֹ מְכוּרֵן לך' וּבֵין שֶׁלֹא אמר כן, לֹא מְכָר עֲמוּ לֹא אֶת
הַמְּנוֹרוֹת שֶׁל מַיִם – בריכות מים המספקות מים למרחץ, וכן לֹא
כלל במכירתו אֶת אוֹצְרוֹת שֶׁל עֵצִים – מקום הנחת העצים
שמחממים בהם את המרחץ, משום שהמים והעצים אינם
תשמישים המיוחדים למרחץ, אלא דברים שיכול ליהנות מהם אף
בביתו.

גמרא

הגמרא מביאה ברייתא המוסיפה עוד דברים שלא נזכרו
במשנתנו: תָּנִי רַבִּנָּן בְּרִייתא, הַמּוֹכֵר אֶת הַמְּרִחִין ולא פירש מה
כולל במכירתו, מְכָר עֲמוּ אֶת בֵּית הַנִּסְכִּין – בית המחובר למרחץ
שמניחים בו את הנסרים לאחר הרחיצה, וכן אֶת בֵּית הַתְּקִמִּין – בית
המחובר למרחץ שמניחים בו את הסודרים שהרוחצים עוטפים
בהן את ראשם שלא ינקו מחום המרחץ, וכן אֶת בֵּית הַסְּפִלִים –
מקום הנחת הספלים שנותנים בהם מי הרחיצה, וכן אֶת בֵּית
הַזִּילָאוֹת – מקום הנחת המגבות שמתפגים בהן. אֶבֶל לֹא כָלֵל
במכירתו אֶת הַנִּסְכִּין עֲצָמָן, וְלֹא אֶת הַקְּמִין עֲצָמָן, וְלֹא אֶת הַסְּפִלִים
עֲצָמָן, וְלֹא אֶת הַזִּילָאוֹת עֲצָמָן, כיון שכל אלו מיטלטלים ואינם
קבועים במרחץ. וכן שְׁאֵמֶר לוֹ המוכר 'היא ו-בית המרחץ' וְכָל
מָה שֶׁבְּתוֹכָהּ מְכוּרֵן לך, הרי בּוֹלֵן מְכוּרֵן, ואף הדברים
המיטלטלים. מוסיפה הברייתא: בֵּין קֶדֶ וּבֵין קֶדֶ – בֵּין שֶׁאִמַּר 'היא
וְכָל מָה שֶׁבְּתוֹכָהּ' וּבֵין שֶׁלֹא אמר כן, לֹא מְכָר לֹא אֶת הַמְּרִיכּוֹת
הַמְּסַפְּקוֹת לוֹ – למרחץ מַיִם, בֵּין אִם הַמְּכִירָה היתה

אֶמֶר (רבה) [רְבָּה] אֶמֶר רַב נָחֲמָן, הַלּוֹקֵחַ חוֹלְסִית וּמוֹצֵלָה וְהַחֲזִיק
– עשה קנין חזקה רק בחולסית, קִנְיָה עִמָּה גַם אֶת הַמוֹצֵלָה. שואלת
הגמרא: פְּשִׁיטָא, ומה חידש לנו רב נחמן בדבריו, דִּהָא כִּבְרֵי אֶמֶר
שְׁמוּאֵל שֶׁאִם מְכָר לוֹ – לַלּוֹקֵחַ עֶשֶׂר שָׁדוֹת וְכוּ' בעשר מדינות כיון
שהחזיק באחת מהן קנה את כולן. מיישבת הגמרא: יֵשׁ חִידוּשׁ
בדינו של רב נחמן, שְׁלֹלָא דְּבִרְיוּ מָהוּ דְּתִנְיָא – שְׁמָא תִּאֲמַר
שְׁדוּקָא הָתָם גְּבִי עֶשֶׂר שָׁדוֹת הוּא שְׁחֻקָה באחת מועלת לקניית
שאר השדות, כיון דְּסִדְנָא דְּאֶרְעָא חֵד הוּא – שכן כל הִקְרָעוֹת
מחוברות לקרקעו של עולם והשימוש בהם שוה, ולכן חשבוות
כשדה אחת, אֶבֶל הָכָא גְּבִי מוֹכֵר חוֹלְסִית וּמוֹצֵלָה דִּהָא תְּשִׁמִּישָׁתָא
לְחֵדָּה וְהָא תְּשִׁמִּישָׁתָא לְחֵדָּה – זו משמשת להוציא ממנה חול וזו
להוציא ממנה כסף וזהב, חזקה באחת לא תועיל לקניית השניה,
קָא מְשַׁמְעֵי לָן – משמיענו רב נחמן שאף באופן זה מועילה חזקה
האחת לקניית השניה.

משנה

הַמּוֹכֵר בֵּית הַבֵּד – בית שטוחים בו את הזיתים בבד הקבוע בו,
מְכָר עֲמוּ גַם אֶת הָיִם – קערת אבן עגולה הקבועה בקרקע שבה
מניחים את הזיתים לסוחטם, וכן מְכָר אֶת הַמְּכָל וְאֶת הַתְּחִלוֹת,
שהם תשמישי בית הבד הקבועים בו, כפי שיתבאר להלן בגמרא.
אֶבֶל לֹא מְכָר אֶת הַעֲבִירִים, וְלֹא אֶת הַתְּלִנּוֹת ולא את הקורה שאף
הם תשמישי בית הבד כפי שיתבאר להלן בגמרא, אֶךְ אִינֵם קְבֻעִין
בְּקָרְקַע אִלָּא מִיטְלָטְלִין, ולכן אינם כלולים במכירת בית הבד.
שהכלל בזה הוא שרק דברים הקבועים בקרקע כלולים במכירה
ולא דברים המיטלטלים. מוסיפה המשנה: וְכֵן שְׁאֵמֶר לוֹ המוכר
לקונה, 'הוא ו-בית הבד' וְכָל מָה שֶׁבְּתוֹכוֹ מְכוּרֵן לך, הרי בּוֹלֵן –
כל תשמישי בית הבד מְכוּרֵן עֲמוּ, ואף הדברים שאינם קבועים
בְּקָרְקַע. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, הַמּוֹכֵר בֵּית הַבֵּד סתם, מְכָר עֲמוּ גַם
אֶת הַקּוֹרֶה שבה כובשים את הזיתים, על אף שאינה קבועה
בְּקָרְקַע, משום שהיא עיקרו של בית הבד.

גמרא

הגמרא להלן מבארת מהם אותם תשמישי בית הבד השנויים
במשנתנו: אֶת' המוכר במשנתנו שכלול במכירת בית הבד,
פירושו מְלִפְטָא – קערת אבן עגולה המחוברת לקרקע, ונקראת
'עֲדֻשָׁה' לפי שדומה לה בצורתה העגולה, ובה מניחים את הזיתים
לכתישה. מְכָל' המוכר במשנתנו שכלול במכירת בית הבד, אֶמֶר
ו-ביאור' רַבִּי אֱבָא בְּרַם מְכָל שהכוונה לַמְּפַרְכָּא – אבן נקובה
שמכניסים בה עץ, וכותשים בה את הזיתים קודם שחינתם, ודומה
למכתשת. 'תְּחִלוֹת' הנזכרים במשנתנו שהם כלולים במכירת
בית הבד, אֶמֶר ו-ביאור' רַבִּי יוֹחָנָן שהכוונה לַבְּלוֹנְסוֹת – עמודים
שֶׁל עֵץ אֲרִי הַנִּעְצָצִים משני צידי הגת, שִׁמְעִמְרִין בֵּין אֶת הַקּוֹרֶה,
כלומר, נוקבים בהם חורים זה מול זה ומכניסים בהם בריח, ועליו
מניחים את קורת בית הבד. 'עֲבִירִים' הנזכרים במשנה שאינם
בכלל מכירת בית הבד, פירושו בְּבִישָׁי – נסרים שמניחים על
הזיתים בבית הבד, והקורה יורדת ומכבידה עליהם בזמן הכבישה.
'תְּלִנּוֹת' הנזכר במשנה שאינו בכלל מכירת בית הבד, פירושו
חֻמְרָתָא – כמין גלגלת, שעל ידה מעלים ומורידים את הקורה
הכובשת את הזיתים. 'קוֹרֶה' הנזכרת במשנה שאינה בכלל מכירת
בית הבד, הכוונה לקורה של בית הבד שמורידים על הנסרים
המונחים על הזיתים, ומחמת כובדה נכבשים הזיתים.
הגמרא מביאה ברייתא המוסיפה עוד דברים שלא נזכרו
במשנתנו: תָּנִי רַבִּנָּן בְּרִייתא, הַמּוֹכֵר אֶת בֵּית הַבֵּד ולא פירש אלו
דברים כולל במכירה, מְכָר עֲמוּ אֶת הַנִּסְכִּים הַנְּתוּנִים סְבִיב הַזִּיתִים

"לחיים טובים ולשלום", וטעם הברכה – להיות כי בשתיית היין הנזכרת בפעם הראשונה בתורה היו תוצאות לא טובים – "ויחל נח גוי",
ועץ הדעת גפן היה, ולכן מברכים שיין זה יהיה לחיים טובים.